

RAADPLEGING VAN DE BETROKKEN
ELEKTRICITEITSONDERNEMINGEN MET BETREKKING
TOT DE BESLISSENDE ELEMENTEN VAN DE
ONTWIKKELING VOORZIEN IN HET TOEKOMSTIG
TARIEFVOORSTEL

1	Executive Summary.....	3
2	Inleiding.....	4
2.1	Raadpleging.....	4
2.2	Doel.....	4
2.3	Opbouw van het document.....	5
3	Algemeen kader.....	5
4	Evolutie kosten, opbrengsten en vergoeding.....	7
4.1	Kosten.....	7
4.1.1	Ondersteunende diensten.....	7
4.1.2	Netontwikkeling.....	9
4.2	Opbrengsten.....	11
4.3	Vergoeding.....	11
4.4	Volumes.....	12
4.4.1	Energie.....	12
4.4.2	Vermogen.....	13
4.5	Conclusie.....	13
5	Algemene principes kostenallocatie en tarieven.....	14
5.1	Algemene principes.....	14
5.2	Allocatie tussen tarieven voor injectie en afname.....	15
5.3	Aansluitingstarieven.....	15
5.4	Tarieven voor beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur.....	16
5.4.1	Tarieven voor de jaarpiek.....	17
5.4.2	Tarieven voor de maandpiek.....	17
5.4.3	Tarieven voor het ter beschikking gestelde vermogen.....	18
5.5	Tarieven voor het beheer van het elektrisch systeem.....	21
5.5.1	Tarieven voor het beheer van het elektrisch systeem.....	21
5.5.2	Tarieven voor de aanvullende afname van reactieve energie.....	22
5.6	Tarieven ter compensatie van onevenwichten.....	23
5.6.1	Tarieven voor de vermogensreserves en de black start.....	23
5.6.2	Het tarief voor het behoud en het herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken.....	24
5.7	Tarief voor de marktintegratie.....	24
5.8	Compensatie van actieve verliezen in het federaal transportnet.....	24
6	Openbare dienstverplichting, heffingen en toeslagen.....	25
7	Tariefmatrix.....	25
8	Vragen.....	25
9	Reacties.....	26
	Bijlage 1: Toelichting bij bepaling jaarpiekperiode.....	27
	Bijlage 2: Tariefmatrix.....	29

1 EXECUTIVE SUMMARY

Elia organiseert, conform het akkoord gesloten tussen de CREG en Elia, voorafgaand aan de indiening van het tariefvoorstel een raadpleging van de betrokken elektriciteitsondernemingen met betrekking tot de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstig tariefvoorstel 2016-2019.

Het consultatiedocument geeft allereerst een weergave van het algemeen kader waarbinnen Elia haar tarifair voorstel dient op te stellen. Vervolgens wordt inzicht gegeven in de door Elia verwachte evoluties van de noodzakelijke kosten, opbrengsten, vergoeding en volumes voor de komende tarifaire periode met als doel de nodige informatie te verschaffen opdat de evolutie van de tarifaire omzet kan worden gekaderd. De evolutie van twee kostenposten, de ondersteunende diensten en de netontwikkeling, wordt in meer detail toegelicht. Bij de opbrengsten wordt er aandacht besteed aan de “congestions rents” alsook de opgebouwde positieve saldi tijdens de periode 2011-2014. Voor de vergoeding en meer bepaald de stimulansen als vergoeding voor het realiseren van doelstelling bepaald door de CREG, worden de jaarlijkse bedragen zoals hoofdzakelijk bepaald in de tariefmethodologie, gehanteerd voor de bepaling van de transmissietarieven. Voor de volumes verwacht Elia een daling van de netto afgenomen energie alsook van de afgenomen vermogens voor jaar- en maandpiek. Elia verwacht, rekening houdende met al deze elementen en zonder enig engagement te nemen, dat over alle klantengroepen heen, de jaarlijkse gemiddelde tarifaire omzet zal stijgen.

In het volgende hoofdstuk worden de wijzigingen in verband met de kostenallocaties en nieuwe tariefstructuren besproken. In de periode 2016-2019 zullen de tarieven niet meer uniek zijn voor de 4 jaar van de regulatoire periode maar zal er per jaar een vastgelegd tarief van toepassing zijn. Voor wat betreft de allocatie tussen tarieven voor injectie en afname worden dezelfde principes gehanteerd als in de huidige tariefperiode. Voor de tarieven voorziet de tariefmethodologie een nieuwe structuur die gebaseerd is op volgende principes: output-based, transparant en eenvoud. De structuur van de aansluitingstarieven blijft ongewijzigd. De tarieven voor het beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur, voor het beheer van het elektrisch systeem en ter compensatie van onevenwichten worden maximaal geharmoniseerd qua toepassing voor de verschillende soorten netgebruikers en distributienetbeheerders. De tarieven voor beheer en ontwikkeling van de netinfrastructuur bevatten de tarieven voor jaarpiek, maandpiek en ter beschikking gesteld vermogen. De allocatie tussen deze tarieven en toepassingsmodaliteiten worden hier voorgesteld. Het tarief voor het beheer van het elektrisch systeem en het tarief voor reservevermogens en black start zullen voortaan op basis van een tariefdrager uitgedrukt in “netto energie” in plaats van “bruto begrenste energie” worden bepaald. Verder wenst Elia een nieuw mechanisme voor het tarief voor aanvullende afname van reactieve energie te introduceren. Ten slotte wordt het tarief voor marktintegratie toegelicht.

Vervolgens wordt kort toegelicht hoe de openbare dienstverplichtingen, heffingen en toeslagen, als gevolg van beslissing van bevoegde overheden, opgenomen worden in het tariefdossier. Daarnaast wordt nog een eerste voorlopige structuur van de tariefmatrix verschaft die werd opgebouwd op basis van de elementen die reeds verankerd werden in de tariefmethodologie en op basis van de gedane voorstellen in het consultatiedocument. Deze matrix kan echter nog onderhevig zijn aan wijzigingen.

Tenslotte wordt de vragenlijst met betrekking tot dit consultatiedocument voorgesteld. Antwoorden op deze vragen dienen ten laatste op 4 mei om 18u00 ingediend te worden.

2 INLEIDING

2.1 RAADPLEGING

In het kader van de overeenkomst (art. Art.2 §1) over de procedure voor de indiening en goedkeuring van de tariefvoorstellen en de voorstellen tot wijziging van de tarieven zoals overeengekomen tussen de Commissie voor Regulering van de Elektriciteit en het Gas (hierna "CREG") en Elia System Operator (hierna "Elia") op 25 augustus 2014 en zoals gepubliceerd op de website van de CREG¹, organiseert Elia voorafgaand aan de indiening van het tariefvoorstel een raadpleging van de betrokken elektriciteitsondernemingen². Deze raadpleging heeft betrekking op de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige tariefvoorstel.

Na afloop van de consultatie stelt de netbeheerder een raadplegingsverslag op waarin wordt uitgelegd waarom al dan niet rekening werd gehouden met de geformuleerde opmerkingen. De opmerkingen van de geraadpleegde partijen en het raadplegingsverslag worden bij het tariefvoorstel gevoegd.

2.2 DOEL

Het doel van dit document is om de leden van de Users' Group evenals alle betrokken ondernemingen, te informeren over de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige tariefvoorstel, teneinde de visie van de betrokken stakeholders te kennen.

In een eerder stadium werd reeds in het kader van het opstellen van een nieuwe tariefmethodologie een openbare raadpleging georganiseerd door de CREG, zoals wettelijk voorzien in artikel 12 van de Elektriciteitswet van 29 april 1999. Dit document bevatte een high-level beschrijving van de concepten die deel uitmaakten van het voorstel voor aanpassing van de tariefstructuur. In navolging van deze consultatie werden de aanpassingen opgenomen in een aangepast ontwerp van besluit, dat op 1 december aan de Kamer van volksvertegenwoordigers werd bezorgd. Gelet op het feit dat er geen verdere reacties vanwege de Kamer werden ontvangen en omdat de wettelijke voorziene voorbereidende procedure ter zake afgehandeld werd, nam de CREG op 18 december 2014 het besluit tot vaststelling van "de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie" (hierna "tariefmethodologie")³ aan.

---

¹ <http://www.creg.info/pdf/Diversen/Z1109-7NL.pdf>

² De voormelde overeenkomst spreekt over de "betrokken elektriciteitsondernemingen". Dit begrip wordt in een ruime zin geïnterpreteerd. Zowel alle betrokken ondernemingen alsook de Users' Group waarbinnen de ondernemingen vertegenwoordigd worden via hun federaties, worden geconsulteerd.

³ Het besluit (Z)141218-CDC-1109/7 tot vaststelling van "de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie".

2.3 OPBOUW VAN HET DOCUMENT

Onderstaand document geeft allereerst een weergave van het algemeen kader waarbinnen Elia haar tarifair voorstel dient op te stellen. Vervolgens worden de belangrijkste evoluties beschreven wat betreft de kosten, opbrengsten, vergoeding en volumes die Elia geïdentificeerd heeft voor de komende tarifaire periode (2016-2019). Daarna worden de algemene principes met betrekking tot de kostenallocatie en tarieven meer in detail toegelicht. Vervolgens voegt Elia ter informatie een eerste opbouw van de tariefmatrix toe. Ten slotte worden verschillende vragen gesteld met betrekking tot het document dat ter consultatie voorligt.

3 ALGEMEEN KADER

Deze raadpleging heeft betrekking op de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige tariefvoorstel voor de tarifaire periode 2016-2019. Het ex ante opstellen van het meerjarige tariefvoorstel en het bepalen van vooraf vastgelegde en gepubliceerde tarieven voor elk jaar van de regulatoire periode lijkt op een prospectieve studie die anticipeert op de toekomstige realiteit. Deze studie heeft betrekking op elk element dat rechtstreeks of onrechtstreeks een invloed kan uitoefenen op de tarieven die Elia voor de komende vier jaren dient te bepalen. Om deze voorspelling correct te kunnen uitvoeren is in de eerste plaats een stabiel regelgevend kader nodig. Vervolgens moeten de hypothesen nauwkeurig opgebouwd worden. Verder is er nog een grondige kennis nodig van de bestaande interacties tussen diverse elementen en waarop ingespeeld kan worden.

Het opmaken van het tariefvoorstel is bijgevolg een complexe oefening die plaatsvindt binnen een kader dat gekenmerkt wordt door een groot aantal onzekerheden en risicofactoren. Elia tracht om deze onzekerheden zo goed mogelijk in rekening te brengen en hierop te anticiperen in haar tariefvoorstel. In ieder geval stelt Elia dat indien deze risicofactoren een significant effect zouden hebben op de mogelijkheid van Elia om haar activiteiten uit te voeren, Elia over de mogelijkheid wenst te beschikken om deze alsnog in rekening te brengen en aldus haar tariefvoorstel aan te passen binnen de regulatoire periode conform de tarifaire methodologie.

Gelet op het feit dat dit document niet als opzet heeft om te consulten over de diverse onzekerheden waarmee Elia geconfronteerd wordt bij het opstellen van haar tariefvoorstel, wordt hieronder een summier opsomming gegeven van de grote onzekerheden en risicofactoren.

Een eerste risicofactor is de aanpassingen van het Europese en Belgische regulatoire en wettelijke kader. Op Europees niveau worden in het kader van het 3de Energiepakket momenteel netwerkcodes opgesteld om de harmonisatie, integratie en efficiëntie van één Europese elektriciteitsmarkt te faciliteren. Hier zijn echter nog vele onzekerheden aan verbonden waardoor Elia genoodzaakt is om hypothesen aan te nemen.

Op Belgisch niveau kan er gerefereerd worden naar diverse bepalingen in het regeerakkoord. Zo zal onder andere de opportuniteit van de instelling van een nieuw capaciteitsmechanisme onderzocht worden, in overleg met de buurlanden, om bestaande capaciteit te behouden en om nieuwe capaciteit te installeren. De Regering zal eveneens de opportuniteit onderzoeken om buitenlandse capaciteit in het Belgisch net te integreren. Verder zal de Regering, zoveel als mogelijk in samenwerking met de deelstaten, een energienorm uitvaardigen. Tot op heden werden bovenstaande maatregelen nog niet geoperationaliseerd. In het tariefvoorstel wordt hier dus geen rekening mee gehouden. Indien deze maatregelen echter gerealiseerd worden, kunnen deze een aanzienlijke invloed hebben op hypothesen gehanteerd in het tariefvoorstel.

In aanvulling op de regulatorie en wettelijke risico's is het voor Elia complex om in te schatten hoe de verdere beslissingen genomen door de Regering in het kader van de bevoorradingszekerheid, een eventuele impact zouden kunnen hebben op het takenpakket van Elia en diverse verplichtingen opgelegd aan Elia.

Een even belangrijke onzekerheid is de evolutie van de Belgische energiemix. Enerzijds zijn er de nucleaire eenheden die momenteel uit dienst werden genomen omwille van technische redenen en waarvoor het onduidelijk is of, en wanneer zij terug in dienst zullen worden genomen. Anderzijds is er op heden nog geen duidelijkheid over het wetgevend initiatief dat genomen zou worden en waarin de verlenging van de kernreactoren Doel 1 & 2 vervat zou zitten. De samenstelling van het productiepark in België is een hypothese die een aanzienlijke impact kan hebben op verdere aannames in het tariefvoorstel.

In aanvulling op de evolutie van het productiepark vormen beslissingen over steunmechanismen een indirecte risicofactor voor Elia. Elia werd door de federale en regionale overheden aangesteld als tussenpersoon voor de toepassing van verschillende ondersteuningsmechanismen ter bevordering van de ontwikkeling van hernieuwbare energie. Deze mechanismen worden echter regelmatig geëvalueerd en aangepast wat de stabiliteit niet ten goede komt en ook effecten kan hebben op het tariefvoorstel.

4 EVOLUTIE KOSTEN, OPBRENGSTEN EN VERGOEDING

De transmissietarieven dekken het totaal inkomen nodig voor de uitoefening van gereguleerde activiteiten verbonden aan het transmissienet en de netwerken met een transmissiefunctie. Dit totaal inkomen omvat enerzijds de kosten van de netbeheerder alsook de vergoedingen.

In dit hoofdstuk geeft Elia inzicht in de evolutie van de noodzakelijke kosten, opbrengsten, de vergoeding zoals bepaald in de tariefmethodologie en volumes. Dit heeft tot doel om de nodige informatie te verschaffen opdat de evolutie van de tarifaire omzet kan worden gekaderd. Dit hoofdstuk omvat geen voorstellen ter consultatie en dient louter als informatief gezien te worden.

4.1 KOSTEN

De evolutie van het Belgische productiepark in de (nabije) toekomst blijft onzeker. Enerzijds zorgt het uitblijven van investeringen in productie-eenheden gezamenlijk met de nucleaire fase-out en de – al dan niet tijdelijke – sluitingen van bestaande productie-eenheden voor een bijzonder uitdaging voor wat de bevoorradingszekerheid betreft. Anderzijds zorgt het steeds stijgend aandeel aan intermitterende en decentrale hernieuwbare energiebronnen voor een verdere afbouw van base load productiecapaciteit terwijl ook significant bijkomend netinvesteringen alsook een grotere flexibiliteit van het systeem vereist zijn. Bijkomend bereiken meer en meer netelementen hun einde levensduur, wat een stijgend aantal interventies en/of vervangingen door nieuwe netelementen met zich meebrengt.

Elia zal bijgevolg in de komende jaren het hoofd moeten bieden aan onder andere deze nieuwe uitdagingen. Deze evolutie heeft vooral een belangrijke impact op het beheer van de ondersteunende diensten en de netontwikkeling. Voor deze twee posten wordt de evolutie voor de komende tarifaire periode in meer detail toegelicht. Met betrekking tot de andere kostenposten zoals in het algemeen human resources, IT, verzekeringen, gebouwen en voorzieningen, milieu, ... wordt er voor de komende tarifaire periode 2016-2019 een stabiel kostenniveau verwacht.

4.1.1 ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

In dit gedeelte wordt de verwachte evolutie van de beïnvloedbare kosten⁴ toegelicht. Deze kosten omvatten de reserveringskosten (vermogen) van de verschillende ondersteunende diensten (primaire regeling van de frequentie (R1), secundaire regeling van het evenwicht in de Belgische regelzone (R2), opwaartse en neerwaartse tertiaire reserve (R3) alsook de dienst voor de regeling van de spanning (MVAR). De kosten voor de reservering van de black start dienst worden beschouwd als niet-beheersbaar.

Elia stelt voor om vanaf heden gebruik te maken van de nieuwe terminologie voor de reserves, zoals gedefinieerd in de Draft Network Code Load-Frequency-Control and Reserves (NC LFC&R). Deze Network Code beoogt een coherente en gecoördineerde exploitatie van de netten. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de nieuwe benaming en een korte beschrijving van de verschillende ondersteunende diensten:

---

⁴ Kosten bedoeld in artikel 10, 4de alinea van de tariefmethodologie

Nieuwe terminologie ⁵	Huidige terminologie	Beschrijving
Frequency Containment Reserves (FCR)	Primaire reserves (R1)	Zeer snelle, gezamenlijke Europese reserves met als doel de frequentie-afwijking te stabiliseren na een incident.
Automatic Frequency Restoration Reserves (aFRR)	Secundaire reserves (R2)	Snelle automatische reserves met als doel het evenwicht van de Belgische regelzone te herstellen.
Manual Frequency Restoration Reserves (mFRR)	Tertiaire reserves (R3)	Manuele reserves ter ondersteuning van de aFRR om het evenwicht van de Belgische regelzone te herstellen.

Elia voorziet een beduidende stijging van de beïnvloedbare kosten doorheen de volgende tarifaire periode 2016-2019. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door enerzijds een sterke daling van het aantal beschikbare middelen om de noodzakelijke reserves te leveren en anderzijds een stijgende nood aan reservevolumes.

4.1.1.1 BESCHIKBARE MIDDELEN

De daling van beschikbare middelen is te wijten aan het – al dan niet tijdelijk – uitdienst stellen van installaties die momenteel bijdragen tot de levering van de ondersteunende diensten aan Elia. Dit is het geval voor zowel de Frequency Containment Reserves (hierna “FCR”), Automatic Frequency Restoration Reserves (hierna “aFRR”) en Manual Frequency Restoration Reserves (hierna “mFRR”).

Ook wordt verondersteld dat de evolutie van de CO₂-emissieprijs de komende jaren niet voor een omschakeling van de positie van kolen- en gaseenheden in de merit order op de Europese markt zal zorgen. Als gevolg zal een deel van de beschikbare middelen te kampen hebben met ongunstige marktcondities, wat een onmiskenbaar effect op de ondersteunende diensten heeft.

4.1.1.2 RESERVEVOLUMES

Elia houdt rekening met een beperkte stijging aan benodigde volumes voor zowel de Frequency Containment Reserves (R1) en de Automatic Frequency Restoration Reserves (R2). De stijging voor de FCR wordt verklaard door een nieuwe allocatieregeling van de volumes op Europees niveau⁶.

De verhoging van de aFRR volumes kan verklaard worden door:

- de mogelijke invoering van striktere eisen ten gevolge van de Network Codes;
- verdere harmonisering van de Europese balancing markten⁷; en
- een toenemende volatiliteit van de onbalans in het systeem ten gevolge van o.a. ramping (bijkomende hernieuwbare energievolumes, stijgende interconnectie-capaciteit, ...), zoals aangetoond in de reservestudie 2018⁸. Dit resulteert in een stijgende nood aan aFRR volumes.

⁵ Zoals gedefinieerd in de Network Code Load-Frequency-Control and Reserves die op 28 juni 2013 werd voorgelegd aan ACER. (https://www.entsoe.eu/fileadmin/user_upload/library/resources/LCFR/130628-NC_LFCR-Issue1.pdf)

⁶ Zie voetnoot 5

⁷ Elia beschikt vandaag over relatief minder aFRR volumes dan de omringende TSO's. Deze situatie kan veranderen onder druk van verdere Europese harmonisatie en integratie van de balancing markten.

Er wordt eveneens uitgegaan van een sterke stijging van benodigde volumes aan opwaartse mFRR (R3). Deze stijging wordt onder andere verklaard door de sterke groei van de geïnstalleerde capaciteit aan intermitterende hernieuwbare productie (verwachting van >8.000 MW geïnstalleerd vermogen aan PV en wind in 2019). Naast voldoende volumes om onbalans op te vangen ten gevolge van voorspellingsfouten, dient Elia ook over de noodzakelijke instrumenten te beschikken om plotse semi-gelijktijdige uitval van deze intermitterende energiebronnen te kunnen opvangen (bv. in geval van storm, ...).

Historisch gezien was het vooral belangrijk voor transmissienetbeheerders om voldoende reserves te voorzien om de uitval van grote productiecentrales op te vangen. De komst van grote vermogens aan intermitterende hernieuwbare energie, de introductie van High Voltage Direct Current (hierna "HVDC") interconnectoren tussen verschillende Synchrone Zones (zoals bv. de Nemo interconnector tussen België en het Verenigd Koninkrijk, met risico op grote positieve onbalans in geval van uitval in export mode), toenemende voorspellingsfouten op de afname, ... leiden tot een situatie waar de transmissienetbeheerder ook geconfronteerd kan worden met potentieel zeer grote positieve onbalans. De NC LFC&R weerspiegelt deze evolutie en introduceert daarom strikte regels met betrekking tot de beschikbaarheid en dimensionering van neerwaartse reserves. Als gevolg hiervan voorziet Elia vanaf de volgende tarifaire periode een budget voor de reservering van neerwaartse mFRR volumes. Elia veronderstelt hierbij om tegen 2019 het maximale toegelaten volume (300 MW) aan neerwaartse mFRR te kunnen betrekken via internationale synergiën, om zo het resterende aan te kopen volume te beperken.

Ten slotte veronderstelt Elia een kostendaling voor de reservering van de dienst voor reactief vermogen. Dit ten gevolge van een nieuw en efficiënter mechanisme dat Elia wenst in te voeren om een antwoord te bieden op de toekomstige uitdagingen betreffende spanningsregeling (bij zeer lage afname is er een stijgende nood aan absorptie van reactief vermogen, terwijl in geval van hoge afname en grote import er een stijgende nood is aan injectie van reactief vermogen).

4.1.2 NETONTWIKKELING

De netbeheerder stelt, conform zijn opdracht en de wettelijke bepalingen, een plan op voor de ontwikkeling van het federale transmissienet (spanningsniveau groter dan 70 kV). Het plan bestrijkt een periode van tien jaar en wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van Energie. De overige investeringen op spanningsniveaus kleiner dan of gelijk aan 70kV worden opgenomen in de regionale investeringsplannen.

De ontwikkelingsplannen bevatten een gedetailleerde raming van de behoeften aan transmissiecapaciteit voor elektriciteit, geven een overzicht van de investeringen voor de uitbreiding en vernieuwing van het net waartoe de (transmissie)netbeheerder zich verbindt om aan deze behoeften te voldoen, en vermelden de onderliggende hypothesen.

De details en de verantwoordingen van de individuele investeringsprojecten in transmissie-infrastructuur worden weergegeven in de diverse « ontwikkelingsplannen ».

---

⁸ <http://www.elia.be/en/grid-data/balancing/Reserves-Study-2018>

Elia onderscheidt vier ontwikkelingsplannen:

- Het Federaal Ontwikkelingsplan 2015-2025 (momenteel in goedkeuringsprocedure)⁹;
- Het Plan d'Adaptation voor het Waals Gewest 2015-2022¹⁰;
- Het Investeringsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2015-2025¹¹;
- Het Investeringsplan voor het Vlaams Gewest 2014-2017¹²;

Het investeringsprogramma voor de transmissie-infrastructuur voor de tariefperiode 2016-2019 heeft drie centrale doelstellingen:

1. Het in stand houden van het bestaande net op vlak van veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie en met de nodige aandacht naar milieubescherming. Een levenscyclusanalyse van de bestaande installaties in combinatie met de nauwkeurige opvolging van de staat van het net op het terrein zelf laat toe om de prioritaire behoeften aan vervangingsinvesteringen te bepalen. Deze investeringen worden uitgevoerd voor zover er op lange termijn aan de behoeften van deze uitrusting voldaan wordt, zonder dat hiervoor aanzienlijke herstructureringen nodig zijn. Deze investeringen zullen toelaten de kwaliteit van de transmissiediensten geleverd door Elia op een hoog niveau te houden.
2. De ontwikkeling van het net verderzetten door middel van investeringen die voortvloeien uit de veranderingen van de Belgische productiemiddelen en de geografische spreiding van de verbruikscentra. Deze categorie dekt de noodzakelijke investeringen als gevolg van de toenemende aanwezigheid van hernieuwbare energiebronnen en de industriële ontwikkelingen in bepaalde regio's. Bovendien wordt deze ontwikkeling van het net doorgaans gecombineerd met een rationalisering van de oude uitrusting met het oog op lange termijn evoluties, bijvoorbeeld door over te gaan naar een hoger spanningsniveau dat een groter transportvermogen biedt. Deze investeringen ondersteunen de economische ontwikkeling op plaatsen waar industriële projecten gepland worden en faciliteren het behalen van de vastgelegde doelstellingen voor de integratie van hernieuwbare energiebronnen.
3. Het bespoedigen van de verdere eenmaking van de Europese elektriciteitsmarkt door de realisatie van grote structurele projecten met als doel hernieuwbare energiebronnen te integreren op Europees niveau, de bevoorradingszekerheid te ondersteunen en een betere koppeling van de energiemarkten te bereiken. Het geplande niveau van deze investeringen voor de komende vier jaren is van dezelfde grootteorde als dat van de twee eerder vermelde categorieën samen. Dit bedrag wordt volledig verantwoord door de bespaarde productiekosten en door de algemene verhoging van het maatschappelijk welzijn (een 'shift' in de waardeketen).

De ontwikkelingen opgenomen in de verschillende “ontwikkelingsplannen” leiden tot een belangrijke stijging van de investeringsportefeuille de komende jaren. De impact is vooral te merken in een stijging van de afschrijvingen en de financieringskosten. Ook het bijkomend personeel om deze investeringen te realiseren en in dienst te nemen zal voor een toename van de kosten zorgen.

⁹ <http://www.elia.be/nl/grid-data/grid-development/investeringsplannen/federal-development-plan-2015-2025>

¹⁰ <http://www.elia.be/nl/over-elia/publications/investerings-en-ontwikkelingsplannen/plans-d-adaption-waals-gewest>

¹¹ <http://www.elia.be/nl/over-elia/publications/investerings-en-ontwikkelingsplannen/investeringsplannen-voor-het-brussels-hoofdstedelijk-gewest>

¹² <http://www.elia.be/nl/over-elia/publications/investerings-en-ontwikkelingsplannen/investeringsplannen-vlaams-gewest>

4.2 OPBRENGSTEN

De beheersbare opbrengsten die voortvloeien uit de activiteiten rond verhuur en ter beschikkingstelling van installaties van Elia voor telecomdoeleinden worden quasi stabiel geschat tijdens de tarifaire periode. Ook de inkomsten gerelateerd aan “werken voor derden” en recuperaties uit verzekeringen volgen deze trend.

De inkomsten van internationale verkopen (“congestion rent”) worden opmerkelijk hoger ingeschat dan in het tariefvoorstel 2012-2015. Dit wordt verklaard doordat verschillende nucleaire centrales onvoorzien voor langere tijd buiten dienst werden gesteld. Verwacht wordt wel dat naarmate de interconnectiecapaciteit zal toenemen en de flow-based markt koppeling gerealiseerd wordt, de congestion rents negatief beïnvloed zullen worden.

Tijdens de periode 2011-2014 werden positieve saldi opgebouwd als gevolg van onder andere de gestegen opbrengsten afkomstig van de congestion rents. Deze saldi zullen tijdens de nieuwe tarifaire periode ingezet worden opdat de tarieven gedurende de vier jaar een gradueel evoluerend verloop kennen en sterke tariefschommelingen afgevlakt kunnen worden.

4.3 VERGOEDING

Naast de kosten van de netbeheerder omvat het totaal inkomen afgedekt voor de transmissietarieven eveneens de vergoedingen van de netbeheerder. Het betreft hier de billijke marge op de in de netten geïnvesteerde kapitalen zoals gedefinieerd in de tariefmethodologie en de stimulansen als vergoeding voor het realiseren van doelstellingen bepaald door de CREG.

De tariefmethodologie voor de periode 2016-2019 voorziet financiële incentives om Elia aan te zetten om operationele doelstellingen te behalen en specifieke projecten uit te voeren. Daarnaast heeft de CREG beslist dat het overeenkomstig bedrag van de goodwill in verband met de buitenwerkingstelling van activa niet langer gedekt wordt door de tarieven. De goodwill blijft echter een essentiële component bij het bepalen van de RAB.

Op het ogenblik van publicatie van deze nota, werken de CREG en Elia aan het finaliseren van de praktische modaliteiten om het behalen van de operationele doelstellingen te meten en de daaraan verbonden incentives te berekenen. De bedragen die aan de netbeheerder toegekend zullen worden, worden aan het einde van elk jaar berekend op basis van de behaalde doelstellingen.

Om deze tarifaire bepaling te vereenvoudigen, vermeldt de tariefmethodologie echter voor het merendeel van deze incentives het bedrag dat opgenomen dient te worden in het tariefvoorstel. Deze bedragen zullen ex-post gecorrigeerd worden op basis van de effectief behaalde doelstellingen.

De jaarlijkse bedragen die bepaald worden in de tariefmethodologie om de berekening van de tarieven mogelijk te maken, zijn de volgende:

- Verhoging van de interconnectiecapaciteit: € 4.000.000
- Globale welvaartsverbetering: € 4.000.000
- Investerings efficiëntie: € 1.000.000
- Tijdige realisatie van de projecten Stevin, Brabo, Alegro en de vierde phaseshifter: € 1.000.000
- Uitvoering van de onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten: € 500.000
- Discretionaire incentive: € 1.000.000

Voor de incentive "vermindering beheersbare kosten", "vermindering beïnvloedbare kosten" en "verbetering van de continuïteit van de bevoorrading" worden de bedragen die gebruikt moeten worden in de berekening van de tarieven niet voorzien door de tariefmethodologie. Elia zal zich aldus baseren op hypothesen met betrekking tot de te behalen prestaties.

Met betrekking tot de incentive die de CREG kan vastleggen voor belangrijke en specifieke investeringen (art. 25 §3 van de tariefmethodologie) hebben Elia en de CREG tot op heden de toekenningsvoorwaarden, het exacte niveau en de berekeningsmethode nog niet gedefinieerd.

4.4 VOLUMES

4.4.1 ENERGIE

Vooreerst dient er een duidelijk verschil gemaakt te worden tussen de "totale belasting" enerzijds en de "belasting van het Elia-net" anderzijds. Zo omvat de "totale belasting" alle elektrische belastingen op het Elia-net en in alle onderliggende distributienetten.

Wat het Elia-net betreft, kan een onderscheid gemaakt worden tussen de "bruto belasting", de "bruto begrensde belasting" en de "netto belasting" naargelang de wijze waarop lokale productie binnen sites aangesloten op het Elia net ofwel niet, ofwel gedeeltelijk, ofwel volledig wordt afgetrokken van de afnames. In het kader van een maximale transparantie, vereenvoudiging van de tarieven en harmonisatie tussen industriële verbruikers en distributienetbeheerders en conform de tariefmethodologie maakt het voorliggend tariefvoorstel enkel nog gebruik van de "netto belasting" en "netto injectie". In het vervolg van deze nota tariefmethodologie wordt dus bedoeld met de "belasting van het Elia-net": de netto afgenomen energie van het Elia-net en analoog voor wat betreft de injecties.

Deze wijziging in de tariefmethodologie leidt (bij gelijk verbruik) tot een vermindering van het volume gefactureerde afname en injectie en draagt dus ook bij tot de mogelijke verhoging van het individueel tarief zoals besproken onder paragraaf 4.5 (zie infra).

In de afgelopen 3 jaar heeft Elia de "netto afname" zien afnemen met gemiddeld 1,4% per jaar ten opzichte van de volumes opgenomen in het Correctief Tariefvoorstel 2012-2015. Dit deels ten gevolge van de zachte winters maar vooral door de groter dan ingeschatte toename aan decentrale productie evenals door het recent vastgesteld structureel besparingseffect.

Dit reeds in rekening genomen, verwacht Elia een verdere daling van ongeveer 1% per jaar voor de netto afgenomen energie (belasting van het Elia-net). Deze verwachtingen zijn gebaseerd op een combinatie van enerzijds de groeiprognoses van IHS CERA van gemiddeld +0,5% per jaar voor de “totale belasting” en anderzijds de voorspellingen van de groei van de decentrale productie. De daling van de “belasting van het Elia-net” (=netto afgenomen energie) wordt het sterkst waargenomen in de koppelpunten met de distributienetten.

In lijn hiermee ligt de netto injectie voor de periode 2016-2019 die in rekening genomen zal worden in het tariefvoorstel, gemiddeld 2 à 3% hoger ten opzichte van de reëel geïnjecteerde netto energie in 2014. Desalniettemin, komen de inrekening genomen waarden overeen met een daling van 20% ten opzichte van hypothesen rond de volumes netto geïnjecteerde energie genomen in het kader van het Correctief Tariefvoorstel 2012-2015.

4.4.2 VERMOGEN

Voor wat de vermogens betreft, gaat Elia uit van een lichte daling voor de afgenomen jaarpijk en maandpijk over periode 2016-2019 (gemiddeld -0,6% per jaar) voor de distributienetbeheerders. Voor wat de netgebruikers rechtstreeks aangesloten op het Elia-net betreft, wordt uitgegaan van een status-quo in de afgenomen jaarpijk en maandpijk over de periode 2016-2019.

4.5 CONCLUSIE

Voor de komende tarifaire periode 2016-2019 kan vastgesteld worden dat de noodzakelijke kosten zullen stijgen met als belangrijkste verklaringen de kosten gelinkt aan de realisatie van de investeringsportefeuille en de ondersteunende diensten. De verwachte opbrengsten inclusief de opgebouwde positieve saldi uit het verleden vlakken de stijging van de noodzakelijke kosten die afgedekt dienen te worden door de transmissietarieven, enigszins af. Echter zorgt het gecombineerde effect van hogere noodzakelijke kosten, de verrekening van positieve saldi van 2011-2014 en opbrengsten, de lagere volumes alsook de inflatie, in het algemeen voor een stijging van de tarieven.

Over alle klantengroepen heen verwacht Elia, zonder zich hiertoe te verbinden, een gemiddelde jaarlijkse stijging van de tarifaire omzet met 2 à 5% (inclusief inflatie). Dit impliceert echter niet dat het individuele tarief jaarlijks met 2 à 5% zal stijgen; de impact op de individuele tarieven kan significanter zijn gelet op het feit dat er een daling van het netto afgenomen vermogen en energie verondersteld wordt.

Gelet op het feit dat de algemene principes voor de kostenallocatie en tarieven nog ter consultatie voorliggen, kan Elia op heden nog geen exacte inschatting maken van de individuele tarieven. In het volgend hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de principes voor de kostenallocatie en de tarieven.

5 ALGEMENE PRINCIPES KOSTENALLOCATIE EN TARIEVEN

In dit hoofdstuk wordt allereerst een korte verwijzing gemaakt naar de tariefmethodologie waarin de principes, voor in het bijzonder de tariefstructuur, reeds werden beschreven. Deze elementen liggen niet ter consultatie voor maar worden ter informatie vermeld. Vervolgens worden verschillende voorstellen uitgewerkt door Elia met betrekking tot de tarieven. Deze voorstellen liggen ter consultatie voor.

5.1 ALGEMENE PRINCIPES

In tegenstelling tot de vorige tarifaire periode 2012-2015 wordt afgestapt van het vlakke en constante eenheidstarief voor elk jaar van de regulatoire periode maar wordt voor elk jaar van die periode vooraf een individueel tarief vastgelegd en bekendgemaakt.

De transmissietarieven omvatten overeenkomstig de tariefmethodologie (art. 5 alsook bijlage 2) aansluitingstarieven, tarieven voor beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur, tarieven voor het beheer van het elektrisch systeem, tarieven ter compensatie van onevenwichten en het tarief voor de marktintegratie.

De tariefstructuur is gebaseerd op volgende principes:

1. output-based, d.w.z. dat de tariefstructuur de diensten reflecteert die worden aangeboden aan de netgebruikers en niet de kosten die door Elia hiervoor moeten worden gemaakt;
2. transparant, d.w.z. dat de tarieven die de dienst weerspiegelen waarvoor de netgebruiker betaalt, gemakkelijk te begrijpen zijn en dat ze gebruik maken van eenduidige en transparante tariefdragers;
3. eenvoudig, d.w.z. dat het aantal tarieven beperkt is. Dit zal onder andere bereikt worden door het aantal klantengroepen en types klanten te beperken, alsook de impact van tariefperiodes fors te beperken.

Het totaal aan noodzakelijke kosten dient, onafhankelijk van de exacte uiteindelijke toewijzing, gedekt te worden door de transmissietarieven, overeenkomstig het principe van de kostenreflectiviteit. Dit gebeurt zoals bepaald in Art. 12 §5 6° van de Elektriciteitswet namelijk niet-discriminerend en proportioneel waarbij een transparante toewijzing van de kosten gerespecteerd wordt.

Het aantal klantengroepen wordt ook verminderd, van momenteel vier groepen naar drie (in de netten 380/220/150; in de netten 70/36/30; aan de uitgang van de transformatie naar middenspanning), door het samenvoegen van de huidige groepen 2 en 3 (aan de uitgang van de transformatie naar de netten 70/36/30 en in de netten 70/36/30) en dit in het kader van het vereenvoudigen van de tariefstructuur.

5.2 ALLOCATIE TUSSEN TARIEVEN VOOR INJECTIE EN AFNAME

De tariefmethodologie voorziet dat verscheidene tarieven afhankelijk zijn van hetzij afgenomen en/of geïnjecteerd vermogen hetzij afgenomen en/of geïnjecteerde energie. De keuze in kostenallocatie bepaalt bijgevolg welke noodzakelijke kosten gedragen worden door geïnjecteerd vermogen/energie en afgenomen vermogen/energie.

Bijkomend stelt de tariefmethodologie dat bij de toepassing van tarieven voor injectie rekening gehouden dient te worden met een benchmarking, teneinde de bevoorradingszekerheid van het land niet in gevaar te brengen door een daling van de competitiviteit van de desbetreffende productie-eenheden.¹³

Elia zal een benchmarking uitvoeren op basis van:

- Het rekenkundig gemiddelde injectie tarief zoals terug te vinden in het overzicht van transmissietarieven van 2014 van ENTSO-E¹⁴, aangevuld met een waardering van eventuele verplichtingen in natura opgelegd aan producenten.
- De landen/markten die beschouwd worden behoren tot de Day-Ahead gekoppelde NWE-zone (Frankrijk, Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië, Noorwegen, Denemarken, Zweden, Finland) aangevuld met Oostenrijk.
- Bijkomend kunnen andere argumenten de benchmarking aanvullen.

Op basis van het bovenstaande, stelt Elia voor de allocatie tussen tarieven voor injectie en afname te baseren op de principes en de keuzes met betrekking tot tarieven voor injectie zoals bepaald in het correctief tariefvoorstel van Elia van 2 april 2013 voor de regulatoire periode 2012-2015¹⁵.

Een injectietarief wordt bijgevolg enkel voorzien voor het tarief voor de vermogensreserve en de blackstart en dit voor een maximum van 50% van de onderliggende kosten van de reservevermogens. Elia stelt ook voor om het injectietarief niet hoger te zetten dan het gemiddelde injectietarief dat uit de benchmarking naar voorkomt teneinde de bevoorradingszekerheid van het land niet in gevaar te brengen door een daling van de competitiviteit van de desbetreffende productie-eenheden, conform de intentie bepaald in art. 12, §5, 17° van de Elektriciteitswet.

5.3 AANSLUITINGSTARIEVEN

Met betrekking tot de aansluitingstarieven voor rechtstreeks aangesloten netgebruikers en distributienetbeheerders stelt Elia geen significante wijzigingen voor; noch aan de wijze waarop de tarieven bepaald worden, noch aan de structuur van de tarieven. Dit betekent dat de aansluitingstarieven evolueren in functie van de verwachte inflatie en de kapitaalkost van Elia.

---

¹³ Tariefmethodologie, Bijlage 2, paragraaf 2.8

¹⁴ https://www.entsoe.eu/publications/market-reports/Documents/SYNTHESIS_2014_Final_140703.pdf

¹⁵ Beslissing (B)130516-CDC-658E/26 : Beslissing betreffende het correctief tariefvoorstel van NV ELIA SYSTEM OPERATOR van 2 april 2013 voor de regulatoire periode 2012-2015

5.4 TARIEVEN VOOR BEHEER EN DE ONTWIKKELING VAN DE NETWERKINFRASTRUCTUUR

Met betrekking tot de drie tarieven in de categorie “beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur” stelt Elia voor om volgende verdeelsleutel te hanteren voor wat de allocatie van de kosten betreft gelinkt aan het beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur en dit voor zowel rechtstreeks aangesloten netgebruikers als distributienetbeheerders¹⁶:

- Allocatie van 20% van de noodzakelijke kosten aan het tarief voor maandpiek
- Allocatie van 30% van de noodzakelijke kosten aan het tarief voor jaarpiek
- Allocatie van 50% van de noodzakelijke kosten aan het tarief voor ter beschikking gesteld vermogen

Deze verdeelsleutel bouwt verder op keuzes reeds genomen in de huidige tarifaire periode 2012-2015. Zo dekken de tarieven voor distributienetbeheerders voor ter beschikking gesteld vermogen nu al 50% van de kosten voor infrastructuur (totale vermogenstermen). Voor de allocatie van de overige 50% wordt een hoger percentage voor jaarpiek (30%) dan voor maandpiek (20%) voorgesteld.

Via de definiëring van de jaarpiekperiode (cf. infra), wordt het signaal dat via het tarief voor jaarpiek gegeven wordt, preciezer gestuurd. Doordat niet alle kwarturen beschouwd worden bij de bepaling van de jaarpiekperiode, wordt aan de betrokken partijen de mogelijkheid geboden om hun afnameprofielen hierop af te stemmen. In zekere zin is het tarief voor jaarpiek dan ook grotendeels te vermijden dan het tarief voor maandpiek, wat een groter aandeel in de verdeelsleutel verantwoordt.

Het gebruik van dezelfde verdeelsleutel voor zowel distributienetbeheerders als rechtstreeks aangesloten netgebruikers wordt verklaard door het streven naar harmonisatie van een groot aantal van de verschillende werkwijzen die tot nog toe golden tussen de marktactoren die gebruik maken van het transmissienet. De harmonisatie is overigens een expliciete doelstelling van de tariefmethodologie.

Omwille van diezelfde harmonisatie stelt Elia voor om de tarieven ten aanzien van beheerders van distributienetten op 30/36/70 kV gelijk te stellen aan de tarieven gehanteerd bij de rechtstreekse netgebruikers aangesloten op hetzelfde spanningsniveau. Dit heeft als doel een mogelijke discrepantie in de tarifaire behandeling tussen productie-eenheden aangesloten via de distributienetbeheerder of via het Elia net te vermijden.

---

¹⁶ De tariefmethodologie stelt dat er afgestapt wordt van de verplichting om het transportvermogen vooraf te onderschrijven; zo wordt het verschil in werkwijze tussen de klanten die rechtstreeks aangesloten zijn op de netten en de distributienetbeheerders geneutraliseerd.

5.4.1 TARIEVEN VOOR DE JAARPIEK

5.4.1.1 BEPALING VAN DE JAARPIEK VOOR AFNAME

Elia stelt voor om de jaarpiek voor netto afgenomen vermogen, in het kader van het tarief voor jaarpiek, te definiëren als de vermogenspiek (hoogste waarde) gemeten tijdens kwarturen die vallen in de jaarpiekperiode tijdens de voorbije 12 maanden, zijnde de lopende facturiatiemaand en de vorige 11 maanden.

Er wordt bovendien voorgesteld om in 2016 een overgangperiode te voorzien waarin enkel rekening wordt gehouden met kwarturen in 2016 en niet met kwarturen in 2015, teneinde alle partijen de mogelijkheid te bieden de afnameprofielen hieraan aan te passen

5.4.1.2 BEPALING VAN DE JAARPIEKPERIODE VOOR AFNAME

De tariefmethodologie stelt dat de tarieven voor jaarpiek van toepassing zijn op de jaarpiek van het netto afgenomen en/of van het netto geïnjecteerde vermogen, zoals berekend gedurende de jaarpiekperiode¹⁷. Deze periode dient conform de definitie in de tariefmethodologie voor “piektariefperiode”, door de netbeheerder bepaald te worden als de periode waarin de globale netbelasting statistisch het hoogst is. Deze periode is een ex ante vastgelegde periode.

Wat betreft de bepaling van de jaarpiekperiode voor afname, wordt op basis van een analyse van de load duration curves nagegaan voor welke selectie van maanden, dagen van de week en uren een statistisch goede match bekomen wordt met de top van de load duration curve.

Op basis van deze statistische analyse stelt Elia voor om alle kwarturen gedurende de maanden november tot en met maart, op weekdays, tussen 7u00 en 22u00 te selecteren als jaarpiekperiode (zie bijlage 1: toelichting bij bepaling jaarpiekperiode). Verder komt de keuze voor de wintermaanden overeen met de wintermaanden zoals gedefinieerd in de Elektriciteitswet in de context van strategische reserves. De keuze voor de weekdays en het uurblok komt overeen met de piekperiode zoals gebruikt in de huidige tarifaire periode 2012-2015 voor de vermogensonderschrijvingen. Er worden geen uitzonderingen voorzien voor officiële feestdagen.

5.4.2 TARIEVEN VOOR DE MAANDPIEK

Elia stelt voor dat de maandpiek voor afname wordt bepaald op basis van de gemeten vermogenspiek in de betreffende maand. Dit tarief is van toepassing op zowel klanten rechtstreeks aangesloten op het transmissienet als distributienetbeheerders wat bijdraagt tot de doelstelling geformuleerd in de tariefmethodologie inzake het harmoniseren van een groot aantal van de verschillende werkwijzen die tot nog toe golden tussen de marktactoren die gebruik maken van het transmissienet.

---

¹⁷ Paragraaf 2.5, 2de alinea van Bijlage 2 van de Tariefmethodologie

5.4.3 TARIEVEN VOOR HET TER BESCHIKKING GESTELDE VERMOGEN

5.4.3.1 TARIEF VOOR HET « TER BESCHIKKING GESTELDE VERMOGEN » AAN DE RECHTSTREEKS OP HET NET AANGESLOTEN INDUSTRIËLE NETGEBRUIKERS

De tariefmethodologie bepaalt de invoering van een nieuw tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen aan de rechtstreeks op het net aangesloten industriële netgebruikers. Met dit tarief draagt de netgebruiker bij aan de algemene infrastructuurkosten van het net in verhouding tot het schijnbaar vermogen dat hem ter beschikking wordt gesteld (i.e. dat voor hem 'gereserveerd' wordt). Dit ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen¹⁸ (uitgedrukt in kVA) wordt overeengekomen in het aansluitingscontract (bijlage 1 van het aansluitingscontract) van elke netgebruiker. Indien een geldige referentie ontbreekt in het aansluitingscontract met Elia, stelt Elia voor om het ter beschikking gestelde vermogen vast te leggen zoals bepaald in het laatste bestaande contract, of in afwezigheid van een expliciete vermelding van het schijnbaar vermogen, wordt dit bepaald op basis van de geïnjecteerde en/of afgenomen vermogenspiek gedurende de afgelopen drie jaar, verhoogd met 10%.

Het ter beschikking gestelde vermogen kan lager zijn dan of gelijk aan het maximale fysieke vermogen van de toegewezen aansluitingsinstallaties. Het gaat over een recht van de netgebruiker om schijnbaar vermogen af te nemen en/of te injecteren van en/of in het net. Dit tarief zal worden uitgedrukt in €/kVA.

Elia heeft alle netgebruikers reeds gepeild naar hun intenties in verband met het schijnbaar vermogen dat zij op dit moment ter beschikking hebben (de waarde van het schijnbaar vermogen zoals gekend door Elia, bepaald volgens bovenstaande criteria werd ook gecommuniceerd naar elke netgebruiker). Daarnaast zal elke netgebruiker, indien gewenst, tijdens de tweede helft van 2015 contact kunnen opnemen met Elia om een aanpassing te vragen van het aan hem ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen voorafgaand aan de facturatie van dit vermogen vanaf 1 januari 2016.

Elia stelt voor om vanaf 1 januari 2016 de volgende regels toe te passen voor elke aanvraag voor aanpassing van het ter beschikking gestelde vermogen aan een netgebruiker:

- Het ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen wordt voor een periode van onbepaalde duur bepaald. De geldigheid loopt vanaf de eerste dag van een kalendermaand en eindigt op de laatste dag van een kalendermaand.
- Elke aanvraag voor een verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen maakt deel uit van een aanvraag voor een offerte voor een detailstudie, die de netgebruiker moet indienen bij Elia, conform de procedure voor aansluiting (of voor wijziging van een bestaande aansluiting) zoals beschreven in het toepasselijke Technisch Reglement. Elia zal op basis van deze studie concluderen over de haalbaarheid van deze aanvraag en alsook over de eventueel vereiste wijzigingen en/of investeringen, zowel aan de netinstallaties als aan de aansluitingsinstallaties van de betrokken netgebruiker. Een aanvraag voor de verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen kan op elk tijdstip ingediend worden door elke netgebruiker. De verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen zal gebeuren op de eerste dag van de kalendermaand volgend op:

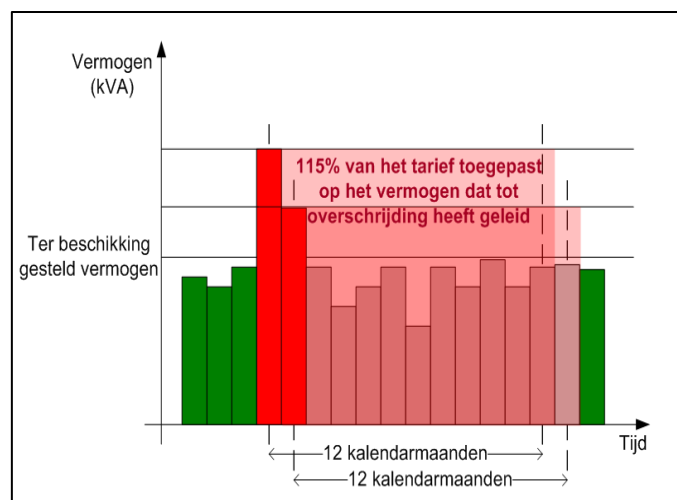
---

¹⁸ Schijnbaar vermogen = vermogen uitgedrukt in kVA ;
Actief vermogen = vermogen uitgedrukt in kW;
Reactief vermogen = vermogen uitgedrukt in kVAr

- de ontvangst door Elia van de door de betrokken netgebruiker ondertekende bijlage van het aansluitingscontract (of indien nodig de ondertekening van een nieuw aansluitingscontract);
  - en/of de voltooiing van de werkzaamheden aan het net die eventueel nodig zouden zijn om deze verhoging van het ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen te realiseren.
- Elke aanvraag voor een verlaging van het ter beschikking gestelde vermogen wordt toegekend indien de volgende 2 voorwaarden vervuld zijn:
    - Het aan de betrokken netgebruiker ter beschikking gestelde vermogen heeft geen voorwerp uitgemaakt van een verlaging tijdens de 12 voorafgaande kalendermaanden.
    - Het aan de betrokken netgebruiker ter beschikking gesteld vermogen heeft geen voorwerp uitgemaakt van een verhoging tijdens de 12 voorafgaande kalendermaanden.
  - Wanneer een netgebruiker een verlaging van het hem ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen aanvraagt en verkrijgt, verliest hij dus elk eerder reservatierecht voor een hoger schijnbaar vermogen, zelfs indien geen enkele wijziging wordt doorgevoerd aan de netinstallaties of de aansluitingsinstallaties van de betrokken netgebruiker. Elke latere vraag voor verhoging moet opnieuw het voorwerp uitmaken van een aanvraag voor een offerte voor een detailstudie zoals hoger beschreven.
  - Elke aanpassing (verhoging of verlaging) van het ter beschikking gestelde vermogen wordt geformaliseerd door de ondertekening van een bijlage van het bestaande aansluitingscontract, of indien nodig door het afsluiten van een nieuw aansluitingscontract.

Indien de effectieve afname (of injectie) van een netgebruiker het hem voor afname (of injectie) ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen overschrijdt, voorziet de tariefmethodologie de toepassing van een aanvullend tarief of penaliteit. Elia stelt voor het tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen te berekenen door een coëfficiënt van 115% toe te passen op het basistarief, gedurende een periode van 12 kalendermaanden vanaf de maand van overschrijding.

Dit tarief komt niet bovenop het tarief voor ter beschikking gestelde vermogen dat het basistarief reeds bevat. Indien tijdens de voornoemde periode van 12 maanden meerdere overschrijdingen vastgesteld worden, wordt deze periode automatisch verlengd volgens de bovenvermelde regels, waarbij op elk moment de hoogste (overschrijdende) piek van de voorgaande 12 kalendermaanden als referentiewaarde gebruikt wordt. Elia herinnert er ook aan dat deze overschrijdingen van het ter beschikking gestelde vermogen, naast de hierboven beschreven tarifaire gevolgen, ook risico's met zich kunnen meebrengen voor de betrokken elektrische installaties (elke niet-naleving van het schijnbaar vermogen vermeld in het aansluitingscontract kan dus implicaties hebben voor de betrokken netgebruiker).

De tariefmethodologie voorziet een mogelijke differentiatie van het tarief voor ter beschikking gestelde vermogen afhankelijk van het soort toegangspunt. Wanneer een netgebruiker voor dezelfde elektrische installaties over meerdere toegangspunten tot het Elia-net beschikt (voor afname en/of injectie), stelt Elia voor dat één van deze toegangspunten aangeduid kan worden als “hoofdtoegangspunt” en de andere betrokken toegangspunten als “bijkomende toegangspunten”. Het hoofdtoegangspunt zou dan hetgene zijn waarvan het ter beschikking gestelde vermogen (voor afname) het hoogst is. Het ter beschikking gestelde vermogen op het hoofdtoegangspunt zou groter dan of gelijk moeten zijn aan de vermogenspiek (hoogste waarde van de 12 laatste maanden) van de som van de synchrone afnames gemeten op kwartuurbasis op het hoofdtoegangspunt en op alle hiermee verbonden bijkomende toegangspunten.

Het (de) “bijkomende toegangspunt(en)” zou(den) permanent (normale exploitatie) of occasioneel (als reserve) gebruikt kunnen worden, zonder tijdslimiet. Voor deze “bijkomende toegangspunten” zou een specifiek tarief toegepast kunnen worden voor het ter beschikking gestelde vermogen (voor zover het ter beschikking gestelde vermogen van het “bijkomende toegangspunt” al gedekt zou zijn door het ter beschikking gestelde vermogen van het “hoofdtoegangspunt” waarmee het verbonden is).

De exacte modaliteiten voor de implementatie van bovenvermelde elementen in verband met het ter beschikking gestelde vermogen zullen vastgelegd worden in een revisie van het toegangscontract (ter vervanging van de achterhaalde bepalingen over de onderschrijving). Deze revisie zal plaatsvinden in de loop van de tweede helft van 2015.

5.4.3.2 EVOLUTIE VAN HET TARIEF VOOR TER BESCHIKKING GESTELDE VERMOGEN VOOR DISTRIBUTIENETBEHEERDERS

In het kader van de harmonisatie tussen distributienetbeheerders en rechtstreekse netgebruikers op 30/36/70 kV stelt Elia voor dat op een koppelpunt 30/36/70 kV met een distributienetbeheerder twee ter beschikking gestelde vermogens worden vastgesteld (een vermogen voor afname en een vermogen voor injectie). Beide vastgestelde vermogens zijn niet langer gebaseerd op het vermogen van de transformatoren 150/36 kV, maar wel op het benodigde vermogen van de netgebruikers van het betrokken distributienet (bepaald door de distributienetbeheerder) en dit zowel voor wat afname betreft als injectie.

Concreet komt het erop neer dat de distributienetbeheerder zoals een rechtstreekse netgebruiker het maximale vermogen van afname en injectie op het koppelpunt aan Elia dient te communiceren, waarna deze worden geformaliseerd in de samenwerkingsovereenkomst (bijlage 4 van de samenwerkingsovereenkomst). De modaliteiten voor het aanpassen van deze vermogens zijn analoog aan de hierboven beschreven modaliteiten voor de rechtstreekse netgebruikers (met uitzondering van de aanvraag tot detailstudie). Op deze vermogens wordt vervolgens hetzelfde tarief toegepast als voor de rechtstreekse netgebruikers van Elia.

Voor wat betreft het ter beschikking gestelde vermogen op middenspanning, blijft de huidige werkwijze behouden, namelijk een toepassing op basis van het nominaal schijnbaar transformatievermogen op elk koppelpunt, conform de tariefmethodologie¹⁹.

5.5 TARIEVEN VOOR HET BEHEER VAN HET ELEKTRISCH SYSTEEM

Onder deze categorie vallen twee tarieven:

- Het tarief voor het beheer van het elektrisch systeem
- Het tarief voor de aanvullende afname van reactieve energie

5.5.1 TARIEVEN VOOR HET BEHEER VAN HET ELEKTRISCH SYSTEEM

In lijn met de doelstelling vermeld in de tariefmethodologie met betrekking tot de uitgesproken band tussen de door de netbeheerder geleverde dienst en de tariefstructuur, stelt Elia voor om het tarief voor het beheer van het systeem in functie van het infrastructuurniveau toe te passen. Immers, niet alle infrastructuurniveaus genieten op gelijke wijze van de door Elia geleverde diensten.

- Voorbeeld 1: Terwijl alle infrastructuurniveaus genieten van de diensten geleverd door het nationale controlecentrum, zijn de regionale controlecentra in hoofdzaak gericht op de lagere infrastructuurniveaus.

---

¹⁹ Paragraaf 2.6 van Bijlage 2 van de Tariefmethodologie

- Voorbeeld 2: Volgens de bepalingen in het Federaal Technisch Reglement dienen evenwichtsverantwoordelijken op het hoogste infrastructuurniveau zelf de actieve verliezen op het net voor het geheel van hun toegangspunten te voorzien. Voor de lagere infrastructuurniveaus is dit een taak waarvoor Elia verantwoordelijk is.

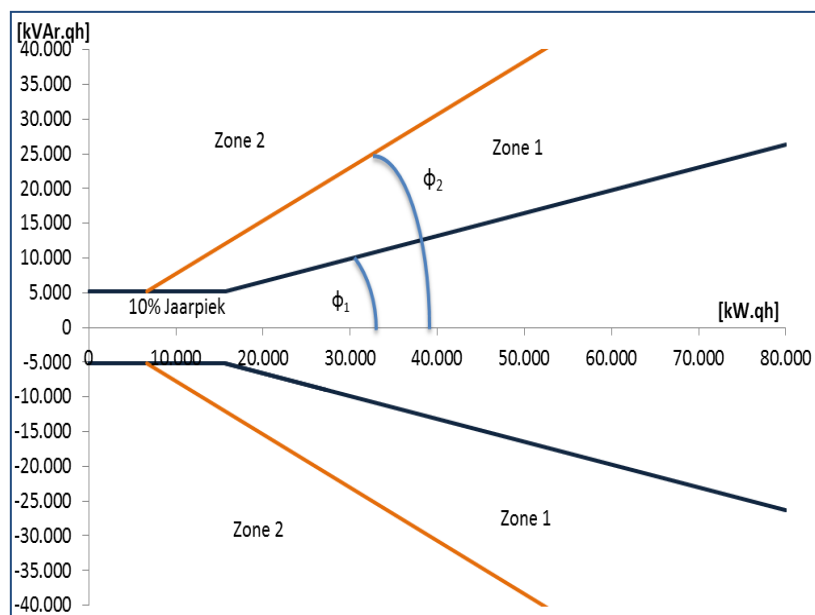
5.5.2 TARIEVEN VOOR DE AANVULLENDE AFNAME VAN REACTIEVE ENERGIE

Een nieuwe tariefstructuur voor het tarief "voor de aanvullende afname van reactieve energie" wordt voorgesteld in lijn met de tariefmethodologie. Het tarief zal bijgevolg niet meer in functie van tariefperiodes opgesteld worden.

Elia wenst bijkomend met dit tarief een sterker signaal te geven aan de industriële klanten en distributienetbeheerders om de bepalingen van het federaal technisch reglement te respecteren. Hierin wordt bepaald hoeveel afname of injectie van reactieve energie in verhouding tot de afname van actieve energie inbegrepen is in de basisdienst. Het tarief voor de aanvullende afname van reactieve energie kent bijgevolg hoofdzakelijk een incentiverend karakter.

Wegens de toenemende uitdagingen voor de spanningsregeling op het Elia-net, zowel qua injectie als absorptie van reactieve energie, is het opportuun om deze incentive naar afnemers toe te versterken. Daarom wordt in de nieuwe voorgestelde structuur gewerkt met 2 "tariefzones". Zone 1 voor kleinere overschrijdingen en zone 2 voor grotere overschrijdingen. De klanten die meer kosten veroorzaken zullen ook meer bijdragen tot de financiering ervan.

De voorgestelde nieuwe tariefstructuur creëert bijgevolg twee zones door het instellen van een hoek ϕ_2 ($37,5^\circ$), zoals in onderstaande figuur geïllustreerd wordt (de waarde voor hoek ϕ_1 blijft behouden op $18,2^\circ$, zoals voorzien in het federaal technische reglement).

Hierbij is:

- het tarief in zone 2 hoger dan in zone 1;
- de hoogte van het tarief onafhankelijk van het regime (inductief/capacitief).

Wegens de afschaffing van het systeem van "onderschrijvingen voor afgenomen vermogen" dient een andere referentie voor het actief vermogen gezocht te worden dat het vlakke deel van de trechter bepaalt (bij lage afnames). Hiervoor is de jaarpiek het meest geschikt. De jaarpiek ondersteunt het principe van de afvlakking van de trechter voor lage actieve afname en vergroot de voorspelbaarheid. De jaarpiek die hier wordt gebruikt is gedefinieerd als het maximum van de maandpieken van de voorbije twaalf maanden, zijnde de lopende facturatiemaand en de vorige 11 maanden.

In dit voorstel blijven de bestaande grenswaarden voor capacitief reactief vermogen ongewijzigd.

	Grenswaarden capacitief reactief vermogen	
	Klanten rechtstreeks aangesloten op het Elia-net	Distributienetbeheerders
In 380/220/150 kV-netten	9 MVar	-
In 70/36/30 kV-netten	2,5 MVar	5 MVar
Bij de uitgang van de transformatie naar Middenspanning	-	-

5.6 TARIEVEN TER COMPENSATIE VAN ONEVENWICHTEN

Onder deze categorie vallen twee tarieven:

- De tarieven voor de vermogensreserves en de black start
- Het tarief voor het behoud en het herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken

5.6.1 TARIEVEN VOOR DE VERMOGENSRESERVES EN DE BLACK START

Met betrekking tot de tarieven voor de vermogensreserves en de black start stelt Elia voor om voor alle infrastructuurniveaus dezelfde tarieven toe te passen.

Een dergelijke benadering schrijft zich in de doelstelling vermeld in de tariefmethodologie met betrekking tot de uitgesproken band tussen de door de netbeheerder geleverde dienst en de tariefstructuur. Immers, de dienst die aan de grondslag ligt van dit tarief komt alle infrastructuurniveaus op dezelfde wijze ten goede.

De regeling van de frequentie en het evenwicht met behulp van de vermogensreserves is een dienst die Elia niet kan differentiëren per infrastructuurniveau, maar die als één en ondeelbaar wordt geleverd voor de gehele regelzone. Ook de dienst om te voorzien in de mogelijkheid tot black start is een dienst die het gehele systeem ten goede komt zonder differentiatiemogelijkheid.

5.6.2 HET TARIEF VOOR HET BEHOUD EN HET HERSTEL VAN HET INDIVIDUELE EVENWICHT VAN DE TOEGANGSVERANTWOORDELIJKEN

Elia stelt voor om de tarifaire structuur voor het behoud en het herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken ongewijzigd te laten.

5.7 TARIEF VOOR DE MARKTINTEGRATIE

Met betrekking tot het tarief voor marktintegratie stelt Elia voor om voor alle infrastructuurniveaus dezelfde tarieven toe te passen. Een dergelijke benadering onderschrijft de doelstelling vermeld in de tariefmethodologie met betrekking tot de uitgesproken band tussen de door de netbeheerder geleverde dienst en de tariefstructuur. Immers, de dienst marktintegratie die aan de grondslag ligt van dit tarief komt alle infrastructuurniveaus op gelijke wijze ten goede.

Het tarief voor marktintegratie betreft vooral de kosten gelinkt aan diensten zoals het vereenvoudigen van de marktintegratie, de publicatie van een reeks gegevens, het bevorderen van de energie-efficiëntie en de samenwerking met Europese instanties zoals ENTSO-E en ACER, kosten voor onderzoek en ontwikkeling, kosten voor relaties met de netgebruikers, kosten voor de ontwikkeling van nieuwe producten, ...²⁰ die voorheen hoofdzakelijk in het tarief voor het systeembeheer vervat zaten.

5.8 COMPENSATIE VAN ACTIEVE VERLIEZEN IN HET FEDERAAL TRANSPORTNET

Conform artikel 161 van het federaal technisch reglement staat elke toegangsverantwoordelijke in voor het compenseren van de actieve verliezen in het net voor het geheel van zijn toegangen tot het net.

De tariefmethodologie stelt dat de huidige tarifaire periodes komen te vervallen. Elia wenst van deze wijziging gebruik te maken om de periodes voor de compensatie van de actieve verliezen op het federaal transportnet door de evenwichtsverantwoordelijken (en dit voor het geheel van hun toegangspunten)²¹ te vereenvoudigen en meer in lijn te brengen met de beschikbare marktproducten.

Elia stelt volgende twee tijdsperiodes voor (geen uitzondering voor officiële feestdagen):

- Peak: weekdays van 8u tot 20u; en
- Long off-peak: weekdays van 20u tot 8u en weekends.

---

²⁰ Tariefmethodologie, p.58

²¹ Conform de bepalingen in het Federaal Technisch Reglement Art. 161 en Art. 162

6 OPENBARE DIENSTVERPLICHTING, HEFFINGEN EN TOESLAGEN

De bevoegde overheden hebben Elia de afgelopen jaren verschillende openbare dienstverplichtingen alsook heffingen en toeslagen opgelegd. Deze kosten staan niet rechtstreeks in verband met het netbeheer maar worden wel toegevoegd aan de gefactureerde bedragen door de netbeheerder. Bij de doorrekening van heffingen en toeslagen wordt alleen de netto kost toegevoegd aan de tarieven conform art.12§5 12° van de elektriciteitswet. Voor openbare dienstverplichtingen waarvoor geen specifiek compensatiemechanisme werd voorzien door de wet, het decreet of de ordonnantie, of hun uitvoeringsbesluiten, wordt het geheel van netto kosten gekoppeld aan hun uitvoering verrekend in de tarieven conform art. 12§5 11° van de elektriciteitswet. Deze netto kosten omvatten beheerskosten en financiële lasten van de openbare dienstverplichtingen.

7 TARIEFMATRIX

Om de marktpartijen toe te laten zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de implementatie van de nieuwe transmissietarieven voor de tarifaire periode 2016-2019, voegt Elia een eerste voorlopige structuur van de tariefmatrix toe (zie bijlage 2: Tariefmatrix).

Deze matrix werd opgebouwd op basis van de elementen die reeds verankerd werden in de tariefmethodologie en op basis van gedane voorstellen in dit consultatiedocument. Het spreekt voor zich dat deze matrix onderworpen kan worden aan wijzigingen naar aanleiding van deze consultatie en de beslissing(en) van de CREG aangaande het ingediende tariefvoorstel.

De matrix wordt dus louter ter informatie meegegeven en kan in geen geval als engagement voor de opbouw van de transmissietarieven van Elia beschouwd worden.

8 VRAGEN

- 1) Hebt u opmerkingen of aanvullingen bij de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige tariefvoorstel?
- 2) Hebt u nog verdere algemene opmerkingen of aanvullingen bij de consultatie van Elia met betrekking tot het tariefvoorstel voor indiening bij de CREG?
- 3) Hebt u opmerkingen over de overeenstemming van de voorstellen gemaakt in deze nota en de tariefmethodologie?
- 4) Gaat u akkoord met de allocatieprincipes toegepast voor de tarieven zoals in het consultatiedocument toegelicht?
- 5) Hebt U specifieke bemerkingen bij één of meerdere van de voorgestelde concepten en gemaakte keuzes door Elia?
- 6) Zijn er nog elementen die om nog extra uitleg vragen?

9 REACTIES

Dit document wordt aan de betrokken elektriciteitsondernemingen voorgelegd ter consultatie. Deze consultatie zal lopen vanaf maandag 20 april tot en met maandag 4 mei. Alle antwoorden op bovenstaande vragen moeten gericht worden aan usersgroup@elia.be en dit tot ten laatste maandag 4 mei om 18u00. Bijkomende vragen kunnen steeds verstuurd worden naar bovenstaand emailadres.

De reacties van de geraadpleegde partijen worden op naam meegedeeld aan de regulator CREG. De geraadpleegde partij kan echter een aanvraag doen opdat zijn reactie als anoniem verwerkt wordt in het consultatierapport dat ter beschikking van alle geraadpleegde partijen wordt gesteld.

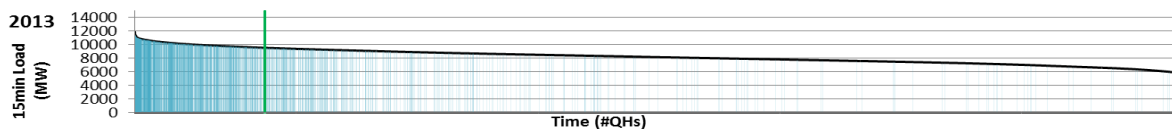
BIJLAGE 1: TOELICHTING BIJ BEPALING JAARPIEKPERIODE

De tariefmethodologie bepaalt dat het tarief voor jaarpiek 'van toepassing is op de jaarpiek van het netto afgenomen en/of van het netto geïnjecteerde vermogen, zoals berekend gedurende de jaarpiekperiode'. Deze periode wordt gedefinieerd als 'de periode voorgesteld door de netbeheerder en goedgekeurd door de CREG, waarin de globale netbelasting statistisch het hoogst is'. Elia dient dus op statistische wijze een periode te definiëren tijdens de welke de jaarpiek beschouwd wordt.

Op basis van een analyse van de load duration curves van 2011, 2012 en 2013 werd nagegaan voor welke selectie van 'maanden, weekdays en uren' er een statistisch goede match is met de top van de load duration curve.

Onderstaande grafiek geeft de load duration curve van 2013 weer. Een bepaalde selectie van maanden, weekdays en uren komt overeen met een aantal kwarturen, weergegeven door de verticale groene lijn. De gemaakte selectie van kwarturen is statistisch gezien een goede selectie indien tijdens deze kwarturen ook de hoogste 'loads' worden genoteerd, dus indien deze kwarturen zich aan de linkerkant (dus in de top) van de load duration curve bevinden.

In de onderstaande figuur komt elke verticale blauwe lijn overeen met een kwartuur uit de selectie. De selectie is statistisch gezien goed, indien er zoveel mogelijk blauwe lijnen links van de groene lijn liggen. Blauwe lijnen rechts van de groene lijn komen overeen met kwarturen die weliswaar geselecteerd zijn in de beschouwde jaarpiekperiode, maar waar de load niet hoog was en zich dus niet in de top van de load duration curve bevinden.

Twee maatstaven werden gebruikt om de verschillende selecties met elkaar te vergelijken:

- Quality peak: het percentage van de geselecteerde kwarturen dat zich links van de groene lijn bevindt, of anders gesteld het percentage van relevant geselecteerde kwarturen.
- top2000qh-500h: Het percentage van de 2000 kwarturen (of 500 uren) met de hoogste 'load' dat zich in de selectie bevindt.

Voor elke maatstaf geldt dat een hogere score overeenkomt met een betere selectie.

Verskillende selecties zijn getest op load data van 2011, 2012 en 2013, variërend in geselecteerde maanden, weekdays en uren. Hieronder worden ter illustratie de resultaten van drie van de geselecteerde selecties weergegeven:

- Selectie 1: Maanden november tot en met maart (cf. winter zoals gedefinieerd in de Elektriciteitswet), weekdays (cf. piekperiode zoals gebruikt in de tarifaire periode 2012-2015 voor de vermogensonderschrijvingen) en uren H7 tot en met H21 of 7:00-22:00 (cf. piekperiode zoals gebruikt in de tarifaire periode 2012-2015 voor de vermogensonderschrijvingen)

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun						
1	1	1	1	1	0	0						
H0	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	H9	H10	H11	
0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	
H12	H13	H14	H15	H16	H17	H18	H19	H20	H21	H22	H23	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	

#qh in peak period: 6420 quarter hours
 #h in peak period: 1605 hours

	2011	2012	2013
Quality peak	72,48%	70,29%	70,34%
top 2000qh-500h	98%	86,5%	92,0%

- Selectie 2: maanden november tot en met maart (cf. zoals gedefinieerd in de Elektriciteitswet), weekdays (cf. piekperiode zoals gebruikt in de tarifaire periode 2012-2015 voor de vermogensonderschrijvingen) en uren H8 tot en met H19 of 8:00-20:00 (cf. piekperiode zoals gebruikt op de day ahead markt).

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun						
1	1	1	1	1	0	0						
H0	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	H9	H10	H11	
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	
H12	H13	H14	H15	H16	H17	H18	H19	H20	H21	H22	H23	
1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	

#qh in peak period: 5136 quarter hours
 #h in peak period: 1284 hours

	2011	2012	2013
Quality peak	69,10%	67,92%	65,85%
top 2000qh-500h	91%	78,9%	84,5%

- Selectie 3: maanden november tot en met maart (cf. zoals gedefinieerd in de Elektriciteitswet), weekdays (cf. piekperiode zoals gebruikt in de tarifaire periode 2012-2015 voor de vermogensonderschrijvingen) en uren H7 tot en met H11 of 7:00-12:00 én H17 tot en met H21 of 17:00-22:00.

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun						
1	1	1	1	1	0	0						
H0	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	H9	H10	H11	
0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	
H12	H13	H14	H15	H16	H17	H18	H19	H20	H21	H22	H23	
0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	

#qh in peak period: 4280 quarter hours
 #h in peak period: 1070 hours

	2011	2012	2013
Quality peak	60,32%	58,10%	59,63%
top 2000qh-500h	74%	69,4%	71,5%

Uit de analyse blijkt dat de door Elia voorgestelde selectie hoge scores behaald op beide maatstaven. Uit bovenstaande voorbeelden kan ook het belang afgeleid worden van het opnemen van sommige uren, zoals 7:00-8:00 of 20:00-22:00, omdat ze bijdragen tot een beter resultaat. De hogere kwaliteit van selectie 1 vergeleken met de twee andere selecties blijkt zowel uit het feit dat – relatief gezien – meer geselecteerde kwarturen zich ook effectief in de top van de load duration curve bevinden als uit het feit dat – absoluut gezien – van de 2000 kwarturen met de hoogste load er meer kwarturen ook effectief geselecteerd zijn.

Uit de voorbeelden blijkt bovendien ook dat een aangesloten periode een beter resultaat oplevert dan een onderbroken periode waarbij in de namiddag enkele uren niet zijn opgenomen. De significant lagere score van de derde selectie geeft aan dat ook in de namiddag voldoende vaak momenten met een hoge load kunnen optreden om te verantwoorden dat deze uren mee opgenomen worden in de selectie.

BIJLAGE 2: TARIEFMATRIX

TRANSMISSIETARIEVEN 2016

De transmissietarieven, bepaald door de beslissing van de CREG van [XXX], zijn van toepassing van [XXX] tot en met [XXX].

De tarieven hierna vermeld, zijn toepasbaar per « afname- of injectiepunt », zoals gedefinieerd in het Technisch Reglement Transport.

A. Tarief voor het beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur

1° Tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen voor afname

Tabel 1: Tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen voor Afname

	Klanten rechtstreeks aangesloten op het Elia-net	Netbeheerders
	Tarief (€/kVA.periode)	Tarief (€/kVA.periode)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]	[XXX]

Opmerkingen:

- Voor een toegangspunt “Mobiele Belasting” wordt het tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen voor de afname verminderd met 7%.
- Voor een “Bijkomend Toegangspunt” wordt de prijs voor het ter beschikking gestelde vermogen voor de afname verminderd met [XXX] %.
- Elke overschrijding van het ter beschikking gestelde vermogen voor afname zal ex-post door Elia worden vastgesteld als het verschil tussen de hoogste afname piek van de voorbije maand en het ter beschikking gestelde vermogen. Het tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen voor afname wordt vermeerderd met 15% en toegepast op de hoogste afname piek gedurende een periode van 12 kalendermaanden.

2° Tarief voor de maandpiek voor afname

Tabel 2: Tarief voor de maandpiek voor afname

	Tarief (€/kW.maand)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]

De maandpiek wordt op maandbasis vastgesteld als de maximale vermogenspiek van de voorbije maand

Opmerkingen:

- Voor een toegangspunt “Mobiële Belasting” wordt het tarief voor de maandpiek voor de afname verminderd met 7%.

3° Tarief voor de jaarpiek voor Afname

Tabel 3: Tarief voor de jaarpiek voor afname

	Tarief (€/kW.jaar)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]

De jaarpiek voor afname wordt maandelijks bepaald als de maximale vermogenspiek over de lopende maand en de 11 voorgaande maanden tijdens de vastgelegde “jaarpijkperiode”. De jaarpijkperiode wordt gedefinieerd als alle weekdays (maandag tot en met vrijdag) van 07h00 tot en met 22h00 gedurende de maanden januari tot en met maart en november tot en met december

Opmerkingen:

- Voor een toegangspunt “Mobiële Belasting” wordt het tarief voor de jaarpiek voor de afname verminderd met 7%.

B. Tarieven voor het beheer van het elektrisch systeem

1° Tarief voor het beheer van het elektrisch systeem

Tabel 4: Tarief voor het beheer van het elektrisch systeem

	Tarief (€/kWh netto afgenomen)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]

2° Tarief voor de aanvullende afname van reactieve energie

- De kwartuurleveringen van reactieve energie die per afnamepunt $\text{tg } \varphi = 0,329$ overschrijden, worden door Elia System Operator uitgevoerd. Dit geeft aanleiding tot een vergoeding voor aanvullende afname van reactieve energie in overeenstemming met het artikel 209 §4 en §5 van het Technisch Reglement. Het tarief voor deze aanvullende afname is afhankelijk van de hoogte van overschrijding: zone 1 of zone 2. Zone 2 start voor kwartuurleveringen van reactieve energie die per afnamepunt $\text{tg } \varphi = 0,738$ overschrijdt.

Tabel 5: Tarief voor de aanvullende afname van reactieve energie

	Tarief Zone 1 (€/kVArh)	Tarief Zone 2 (€/kVArh)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]	[XXX]

- In het geval dat de afgenomen actieve energie op kwartierbasis niet hoger is dan 10% van de jaarpiek op het betrokken punt, wordt de bijkomende levering van reactieve energie bepaald als de overschrijding ten opzichte van 32,9% van 10% van de jaarpiek op dit punt.
- In geval bij afname, het capaciteif reactief vermogen de volgende grenswaarden niet overschrijdt, is het tarief voor aanvullende afname van reactieve energie 0€/kVArh.

Tabel 6: grenswaarden voor de aanvullende afname van reactieve energie

	Grenswaarden capaciteif reactief	
	Klanten rechtstreeks aangesloten op het Elia-net	Netbeheerders
In 380/220/150 kV-netten	9 MVar	-
In 70/36/30 kV-netten	2,5 MVar	5 MVar
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	-	-

C. Tarieven voor Vermogensreserve en Blackstart

Tabel 7: Tarief voor vermogensreserve en Blackstart

	Tarief (€/kWh netto geïnjecteerd)	Tarief (€/kWh netto afgenomen)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]	[XXX]

D. Tarief voor marktintegratie

Tabel 8: Tarief voor marktintegratie

	Tarief (€/kWh netto afgenomen)
In 380/220/150 kV-netten	[XXX]
In 70/36/30 kV-netten	[XXX]
Bij de uitgang van de transformaties naar Middenspanning	[XXX]